

Sandhya Prayogah

——
ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಃ

——
Document Information

Text title : Sandhya Prayogah

File name : sandhyaPrayogaH.itx

Category : major_works, pUjA

Location : doc_z_misc_major_works

Proofread by : Paresh Panditrao, NA, KS Sheshadri Sharma

Latest update : December 24, 2022

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಃ

ಅಥ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಃ(1) .

ಯಥೋಕ್ತಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಶ್ವೇತಂ ಅಸ್ಯೂತಾರಜಕಧೌತಂ ವಸ್ತ್ರಂ(2) ಪರಿಧಾಯ ಉಪವಸ್ತ್ರಂ(3) ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕುಶಾದಿವಿಹಿತಾಸನೇ(4) ಪ್ರಾಜ್ಞುಃ(5) ಉಪವಿಶ್ಯ ಪವಿತ್ರಪಾಣಿಃ(6) ಪುಣ್ಯದೇಶೇ(7) ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನಮಾರಭೇತ್, ತತ್ರಾದೌ ಯಜ್ಞೇಯಭಸ್ಮ ತೀರ್ಥಮೃದೋ ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಮಿಶ್ರಣಾನಂತರಂ “ಓಂ ತ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂಪುಷ್ಪಿವರ್ಧನಂ . ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ಮತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ತೇಯ ಮಾಮೃತಾತ್” (ಇತಿ ಮರ್ದಯಿತ್ವಾ) “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಇತ್ಯಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ತಿಲಕಂ(8) ಕುರ್ಯಾತ್ತತ್ರ ಮಂತ್ರಃ - ಓಂ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ ಇತಿ ಲಲಾಟೇ, ಓಂ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಇತಿ ಗ್ರೀವಾಯಾಂ, ಓಂ ಯದ್ದೇವೇಷು ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಇತಿ ಬಾಹುಮೂಲೇ, ಓಂ ತನ್ಮೋಽಸ್ಮು ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಇತಿ ಹೃದಯೇ .

ವಿಷ್ಣುಸ್ಮರಣಂ -

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವೇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮದೇವ ಋಷಿಃ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುದೇವತಾ ಗಾಯತ್ರೀಭಂದಃ ಪವಿತ್ರಕರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ..

ಓಂ ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿ ವಾ .

ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ..

(ಅನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಲಂ ಶಿರಸಿ ಸಿಂಚೇತ್) ..

ಆಚಮನಂ(9) - ಓಂ ಋಗ್ವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ಯಜುರ್ವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ಸಾಮವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ (ಇತಿ ತ್ರಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥೇನ ಜಲಂ ತ್ರಿರಾಚಮ್ಯ) ಓಂ ಅಥರ್ವವೇದಾಯ ನಮಃ (ಇತಿ ಕರೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್) ..

ಶಿಖಾಬಂಧನಂ(10) - ಪ್ರಣವವ್ಯಾಹೃತಿಗಾಯತ್ರಾ ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯಸಹಸ್ರೇಣ ಶಿವವಾಕ್ಯಶತೇನ ಚ . ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರೇಣ ಶಿಖಾಗ್ರಂಧಿಂ ಕರೋಮ್ಯಹಂ .. (ಇತ್ಯನೇನ ವಾ ಬದ್ಧೀಯಾತ್, ಬದ್ಧಾಯಾಂ ಕೇವಲಂ ಸಂಸ್ಪೃಶೇದೇವ ..)

ಖಸ್ಪರ್ಶಃ(11) - ಓಂ ವಿಷ್ಣುವಿಷ್ಣುವಿಷ್ಣುಃ (ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ) ಓಂ ವಾಗ್ವಾಕ್ (12) ಓಂ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣಃ(13) ಓಂ ಚಕ್ಷುಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಓಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಓಂ ನಾಭಿಃ ಓಂ

ಹೃದಯಂ ಓಂ ಕಂಠಃ ಓಂ ಲಲಾಟಂ ಓಂ ಶಿರಃ ಓಂ ಶಿಖಾ ಓಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ(14)
ಯಶೋಬಲಂ(15) .

(ಇತೀಂದ್ರಿಯಾದ್ಯಾಯತನಾನಿ ಜಲಾದ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ
ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್) ..

ಅಭಿಷೇಚನಂ(16) - ಓಂ ಓಂ ಪುನಾತು, ಓಂ ಭೂಃ ಪುನಾತು, ಓಂ ಭುವಃ ಪುನಾತು,
ಓಂ ಸ್ವಃ ಪುನಾತು, ಓಂ ಮಹಃ ಪುನಾತು, ಓಂ ಜನಃ ಪುನಾತು, ಓಂ ತಪಃ
ಪುನಾತು, ಓಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಾತು, ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ
ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ . ಓಂ ಸರ್ವಂ ಪುನಾತು
(ವಾಮಕರೇ(17) ಜಲಮಾದಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾನಾಮಿಕಯಾ ಪ್ರತಿಮಂತ್ರಂ ಜಲೇ
ಮೂರ್ಧಾನಮಭಿಷಿಂಚೇತ್) ..

ಆಸನೋಪವೇಶನಂ - ಓಂ ಪೃಥ್ವೀತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಮೇರುಪೃಷ್ಠ ಋಷಿಃ ಸುತಲಂ
ಛಂದಃ ಕೂರ್ಮೋ ದೇವತಾ ಆಸನೋಪವೇಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಪೃಥ್ವಿ
ತ್ವಯಾ ಧೃತಾ ಲೋಕಾ ದೇವಿ ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಧೃತಾ . ತ್ವಂ ಚ ಧಾರಯ ಮಾಂ ದೇವಿ
ಪವಿತ್ರಂ ಕುರು ಚಾಸನಂ . (ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ
ಆಸನೋಪರಿ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್) ಓಂ ಅಪಸರ್ಪಂತು ತೇ ಭೂತಾ ಯೇ ಭೂತಾ
ಭೂಮಿಸಂಸ್ಥಿತಾಃ . ಯೇ ಭೂತಾ ವಿಘ್ನಕರ್ತಾರಸ್ತೇ ನಶ್ಯಂತು ಶಿವಾಜ್ಞಯಾ (ಇತಿ
ವಾಮಪಾದಪಾಷ್ಣಿನಾ ತ್ರಿವಾರಂ ಭೂಮಿಂ ತಾಡಯಿತ್ವಾ ಭೂತಾನ್ಯುತ್ಸಾರ್ಯಾಣಿ)

ಶ್ರೀ ಭೈರವನಮಸ್ಕಾರಃ - ಓಂ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದಂಷ್ಟ್ರ ಮಹಾಕಾಯ ಕಲ್ಪಾಂತದಹನೋಪಮ
. ಭೈರವಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮನುಜ್ಞಾಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ . (ಇತ್ಯನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ
ಶ್ರೀಮಹಾಭೈರವಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್) ..

ಅಥ ಸಂಕಲ್ಪಃ(18) - ದಕ್ಷಿಣಕರೇ ಜಲಮಾದಾಯ, ಓಂ ತತ್ಸದದೈತಸ್ಯ
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಹಿ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಧೇ ಶ್ರೀಶ್ವೇತವಾರಾಹಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಮೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಕಲಿ-ಪ್ರಥಮಚರಣೇ ಅನಂತಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಭ್ಯಂತರೇ
ಅಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ಭಾರತಖಂಡೇ ಆರ್ಯಾವರ್ತೈಕದೇಶಾಂತರ್ಗತೇ
ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಅಮುಕದೇಶೇ ಷಷ್ಠ್ಯಬ್ಧಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕಸಂವತ್ಸರೇ
ಅಮುಕಖತೌ ಅಮುಕಮಾನೇ ಅಮುಕಪಕ್ಷೇ ಅಮುಕತಿಥೌ ಅಮುಕವಾಸರೇ
ಅಮುಕಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನೋಽಮುಕಶರ್ಮಾಹಂ(19) ಮಮೋಪಾತ್ತದುರಿತಕ್ಷಯಪೂರ್ವಕಬ್ರಹ್ಮ
ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತಯೇ ಪ್ರಾತಃ(20) ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ (ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ
ಭೂಮೌ ತಜ್ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್) ..

ಅಥ ಪುನರಾಚಮನಂ - ಓಂ ಅಘಮರ್ಷಣಸೂಕ್ತಸ್ಯಾಘಮರ್ಷಣಋಷಿರನುಷ್ಠಪ್

ಭಂದೋ ಭಾವವೃತ್ತೋ ದೇವತಾ ಅಶ್ವಮೇಧಾವಭೃಥೇ ವಿನಿಯೋಗಃ .. ಓಂ ಋತಂಚ ಸತ್ಯಂಚಾಭೀದ್ಧಾತ್ತಪಸೋದ್ಯಜಾಯತ ತತೋ ರಾತ್ಯಜಾಯತ ತತಃ ಸಮುದ್ರೋ ಅರ್ಣವಃ, ಸಮುದ್ರಾದರ್ಣವಾದಧಿ ಸಂವತ್ಸರೋ ಅಜಾಯತ, ಅಹೋರಾತ್ರಾಣಿ ವಿದಧದ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮಿಷತೋ ವಶೀ, ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸೌ ಧಾತಾ ಯಥಾಪೂರ್ವಮಕಲ್ಪಯತ್ ದಿವಂಚ ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾಂತರಿಕ್ಷಮಥೋ ಸ್ವಃ .

ಅಥ ಕರನ್ಯಾಸಃ(21) - ಓಂ ಭೂಃ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ(22) ನಮಃ . ಓಂ ಭುವಃ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ(23) ನಮಃ . ಓಂ ಸ್ವಃ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ(24) ನಮಃ . ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ . ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ(25) ನಮಃ . ಓಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ(26) ನಮಃ . ಓಂ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ(27) ನಮಃ ..

ಅಥ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ(28) ನಮಃ . ಓಂ ಭೂಃ ಹೃದಯಾಯ(29) ನಮಃ . ಓಂ ಭುವಃ ಶಿರಸೇ(30) ಸ್ವಾಹಾ . ಓಂ ಸ್ವಃ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್(31) . ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಕವಚಾಯ(32) ಹು . ಓಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ(33) ವೌಷಟ್ . ಓಂ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಅಸ್ತ್ರಾಯ(34) ಫಟ್ .

ಅಥ ಪ್ರಣವನ್ಯಾಸಃ - ಓಂ “ಅ” ಕಾರಂ ನಾಭೌ . ಓಂ “ಉ” ಕಾರಂ ಹೃದಯೇ . ಓಂ “ಮ” ಕಾರಂ ಮೂರ್ಧನಿ ..

ಅಥ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಃ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾ .

Footnotes for starting of sandhyAprayogaH

(1)- ಸಮ್ಯಗ್ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಸಮ್ಯಗ್ ಧ್ಯಾಯತೇ ವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಯಸ್ಯಾಂ ಸಾ ಸಂಧ್ಯಾ ದ್ವಿತೀಯೋರ್ಧಸ್ತು - ಸಂಧೀಯತೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಸದ್ಭಿರುಚ್ಯತೇ .. (ಸಪ್ತದಶೀ) . ಅಹೋರಾತ್ರಸ್ಯ ಯಾ ಸಂಧಿಃ ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರವರ್ಜಿತಾ . ಸಾ ತು ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾ ಮುನಿಭಿಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶಿಭಿಃ . “ಅಹರಹಃ ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸೀತ” (ತೈ. ಬ್ರಾ.) . ಶಕ್ತಿಮಾನುದಿತೇ ಕಾಲೇ ಸ್ನಾನಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ ನ ಹಾಪಯೇತ್ ಇತಿ ವ್ಯಾಸಃ . ಉತ್ತಮಾ ತಾರಕೋಪೇತಾ ಮಧ್ಯಮಾ ಲುಪ್ತತಾರಕಾ . ಅಧಮಾ ಭಾಸ್ವರೋಪೇತಾ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾ ತ್ರಿಧಾ ಮತಾ . ಉತ್ತಮಾ ಭಾಸ್ವರೋಪೇತಾ ಮಧ್ಯಮಾ ಲುಪ್ತಭಾಸ್ವರಾ . ಅಧಮಾ ತಾರಕೋಪೇತಾ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ತ್ರಿಧಾ ಮತಾ . ಅಘ್ಯರ್ಥಂ ಯಾಮಾದಾ(?) ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕೇಷ್ಯತೇ . (ಧ. ಸಿಂ. ಸಾ.) . ಗೌಣಕಾಲಃ - ಉದಯಾಸ್ತಮಯಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಯಾವತ್ಸ್ಯಾ ದ್ವೈಟಿಕಾತ್ರಯಂ . ತಾವತ್ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸೀತ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮತಃ ಪರಂ .. (ಸ್ಕಾಂದೇ) ಸ್ವಕಾಲೇ ಸೇವಿತಾ ನಿತ್ಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಮದುಧಾ ಭವೇತ್ . ಅಕಾಲೇ ಸೇವಿತಾ ಸಾ ಚ ಸಂಧ್ಯಾ ವಂಧ್ಯಾ ವಧೂರಿವ . (ವಿಶ್ವಾ.) . ಮುಖ್ಯಕಾಲೇ ಯದಾವಶ್ಯಂ ಕರ್ಮಂ ಕರ್ತುಂ

ನ ಶಕ್ಯತೇ . ಗೌಣಕಾಲೇಽಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಗೌಣೋಽಪ್ಯತ್ರೇದೃಶೋ ಮತಃ . (ಗೋಭಿಲಃ)
 . ಗೌಣೋಽಪ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಆಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಕೇಚಿತ್ .

(2)- ಸ್ನಾತ್ವೈವಂ ವಾಸಸೀ ಧೌತೇ ಅಕ್ಲಿನ್ನೇ ಪರಿಧಾಪಯೇತ್ . ಅಭಾವೇ ಧೌತವಸ್ತ್ರಸ್ಯ
 ಪಟ್ಟಿಕ್ಷೌಮಾದಿಕಾನಿ ಚ . ಕುತಪಂ ಯೋಗಪಟ್ಟಂ ವಾ ವಿವಾಸಾ ಯೇನ ನೋ
 ಭವೇತ್ . (ನಾ. ದೇ.) . ಆದ್ರವಾಸಾಸ್ತು ಯಃ ಕುರ್ಯಾಜ್ಜಪಹೋಮಪರಿಗ್ರಹಾನ್ .
 ಸರ್ವಂ ತದ್ರಾಕ್ಷಸಂ ವಿದ್ಯಾತ್ಕರ್ಮಜಾತಂಚ ಯತ್ಕೃತಂ . ಯಜ್ಜಲೇ ಶುಷ್ಕವಸ್ತ್ರೇಣ
 ಸ್ಥಲೇ ಚೈವಾದ್ರವಾಸಸಾ . ಜಪೋ ಹೋಮಸ್ತಥಾ ದಾನಂ ತತ್ಸರ್ವಂ
 ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ . ನ ಸ್ಯೂತೇನ ನ ದಗ್ಧೇನ ಪಾರಕ್ಯೇಣ ವಿಶೇಷತಃ .
 ಮೂಷಕೋತ್ಕೀರ್ಣಜೀರ್ಣೇನ ಕರ್ಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ . (ಆಪಸ್ತಂಬಃ) .

(3)- ಹೋಮದೇವಾರ್ಚನಾದ್ಯಾಸು ಕ್ರಿಯಾಸು ಪಠನೇ ತಥಾ ನೈಕವಸ್ತ್ರಃ ಪ್ರವರ್ತೇತ
 ದ್ವಿಜೋ ನಾಚಮನೇ ಜಪೇ . (ವಿ. ಪು.) . (ನಾ ಪುರುಷ ಇತ್ಯರ್ಥಃ) .

(4)- ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಂ ಕಂಬಲಂಚೈವ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಚ ರಕ್ತಕಂಬಲಂ . ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೇ
 ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿರ್ಮೋಕ್ಷಸ್ತು ವ್ಯಾಘ್ರ ಚರ್ಮಣಿ . ಕುಶಾಸನೇ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ನಾತ್ರ
 ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ . ಧರಣ್ಯಾಂ ದುಃಖಸಂಭೂತಿದೌರ್ಭಾಗ್ಯಂ ದಾರುಜಾಸನೇ .
 ವಂಶಾಸನೇ ದರಿದ್ರಃ ಸ್ಯಾತ್ಪಾಷಾಣೇ ವ್ಯಾಧಿಪೀಡನಂ . ತೃಣಾಸನೇ ಯಶೋಹಾನಿಃ
 ಪಲ್ಲವೈಶ್ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮಃ . ಜಪಧ್ಯಾನತಪೋಹಾನಿಂ ಕುರ್ವನ್ ವಸ್ತ್ರಾಸನಂ ತಥಾ
 (ವಸ್ತ್ರಾಸನಮತ್ರ ಕೇವಲ ವಸ್ತ್ರಾಸನಂ ಅತ್ರ ವಿಶೇಷೇಽಪಿ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ
 ಕುಶಾಸನಸ್ಯ ಮುಖ್ಯತ್ವಂ ಗ್ರಂಥಾಂತರಾದ್ಭೋಧ್ಯಂ) .

(5)- ಪ್ರಾಕ್ ಪಶ್ಚಿಮೋದಗಾಸ್ಯಸ್ತು ಪ್ರಾತಃ ಸಾಯಂ ನಿಶಾಸು ಚ (ಇತಿ ವಾಚಸ್ಪತಿಃ) .

(6)- ಜಪೇ ಹೋಮೇ ತಥಾ ದಾನೇ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇ ಪಿತೃತರ್ಪಣೇ . ಅಶೂನ್ಯಂತು
 ಕರ ಕುರ್ಯಾತ್ಸುರ್ವರ್ಣರಜತ್ಯೈಃ ಕುಶೈಃ . (ಲ. ಹಾ.) . ಮೂಲಪರ್ವಣಿ ಕುರ್ವಾಣೋ
 ಮಹತ್ಯಾಹೀಯತೇ ಶ್ರಿಯಾ . ಮಧ್ಯಪರ್ವಣಿ ಕುರ್ವಾಣಃ ಪುತ್ರದಾರೈರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ
 . ಅನಾಮಿಕಾಗ್ರಪರ್ವಸ್ಥಂ ಪವಿತ್ರಂ ವಿಭೃಯಾತ್ಸದಾ . (ಶಂಖಃ) .

(7)- ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂ ನದೀತೀರಂ ಗುಹಾಪರ್ವತಮಸ್ತಕಂ . ತೀರ್ಥಪ್ರದೇಶಾಃ
 ಸಿಂಧೂನಾಂ ಸಂಗಮಂ ಪಾವನ ಸರಃ . ಉದ್ಯಾನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಬಿಲ್ವಮೂಲಂ
 ತಟಂ ಗಿರೀಃ . ದೇವಾದ್ಯಾಯತನಂ ಕೂಲಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ನಿಜಂ ಗೃಹಂ . (ಶಾರದಾ)
 . ಗೃಹೇಷು ಪ್ರಾಕೃತೀ (ಏಕಗುಣಾ) . ಸಂಧ್ಯಾ ಗೋಷ್ಠೇ ಶತಗುಣಾ ಸ್ಮೃತಾ . ನದೀಷು
 ಶತಸಾಹಸ್ರೀ ಅನಂತಾ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ (ಶಾತಾತಪಃ) . ಬಹಿಃಸಂಧ್ಯಾ ದಶಗುಣಾ
 ಗೋಷ್ಠಪ್ರಸ್ತವಣಾದಿಷು . ಖಾತತೀರ್ಥೇ ಶತಗುಣಾ ಸಾಹಸ್ರೀ ಜಾಹ್ನವೀತಟೀ .
 (ವ್ಯಾಸಃ) .

(8)- ಲಲಾಟೇ ತಿಲಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾಕರ್ಮಂ ಸಮಾಚರೇತ್ . ಅಕೃತ್ವಾ ಭಾಲತಿಲಕಂ
 ತಸ್ಯ ಕರ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ . (ಪ್ರ. ವಾ.) . ಅನ್ಯಚ್ಚ - ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯಜ್ಞೇ ಜಪೇ ಹೋಮೇ

ವೈಶ್ವದೇವೇ ಸುರಾರ್ಚನೇ . ಧೃತತ್ರಿಪುಂತ್ರಃ ಪೂತಾತ್ಮಾ ಮೃತ್ಯುಂಜಯತಿ ಮಾನವಃ .
(ಕಾತ್ಯಾ.) . ತಿಲಕಂತು ಯಜ್ಞೇಯಭಸ್ಮನಾ ಮುಖ್ಯಂ ಚಂದನೇನ ತೀರ್ಥಮೃತ್ತಿಕಯಾ
ವಾ ಯಥಾಕುಲಾಚಾರಂ ಲಲಾಟಾದೌ ಕಾರ್ಯಂ . ಭಸ್ಮಾದೀನಾಮಭಾವೇ
ಜಲೇನೈವ ಧಾರ್ಯಮಿತಿ ಶಿಷ್ಟಾಃ - “ಮೃದ್ಭಸ್ಮಂ ಚಂದನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತೋಯಂ
ಚೈವ ಚತುರ್ಥಕಂ .” (ಪ್ರ. ಪಾ.) .

(ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಸ್ತು ಲಲಾಟೇ ಓಂ ನಮೋ ನಮಃ .

ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ಚ ಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಓಂ ನಮೋ ನಮಃ .. 64..

ಯದ್ದೇವೇಷು ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ಚ ಬಾಹುಮೂಲೇ ನಮೋ ನಮಃ .

ತನ್ನೋಽಸ್ತು ತ್ರಾ.ಯುಷಮಿತಿ ಹೃದಿ ಕೃಷ್ಣಾಯ ತೇ ನಮಃ .. 65..

- ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸಂಹಿತಾ/ಖಂಡಃ 2 (ತ್ರೇತಾಯುಗಸಂತಾನಃ)/ಅಧ್ಯಾಯಃ 159

ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರಾ.ಯುಷಂ .

ತ್ರೇಧಾಮೃತಸ್ಯ ಚಕ್ಷಣಂ ತ್ರೀಣ್ಯಾಯೂಂಷಿ ತೇಕರಂ .. 7..

ಅಥರ್ವವೇದಃ/ಕಾಂಡಂ 5/ಸೂಕ್ತಂ 28

ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತ್ರಾ.ಯುಷಂ.

ಯದ್ದೇವೇಷು ತ್ರಾ.ಯುಷಂ ತನ್ನೋಽಸ್ತು ತ್ರಾ.ಯುಷಂ..

-ಯಜುರ್ವೇದ 3.62)

(9)- ಕ್ರಿಯಾಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ಮೋಹಾದನಾಚಮೈವ ನಾಸ್ತಿಕಃ . ಭವಂತಿ ಹಿ
ವೃಥಾ ತಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾ ನ ಸಂಶಯಃ . (ಮ. ನಿ. ತಂ.) ಹೃತ್ಕಂಠತಾಲುನಾಭಿಸ್ತು
ಶುದ್ಧಯೇರನ್ ಸ್ತ್ರೀ ಚ ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ ದ್ವಿಜಾತಯಃ . ಶೂದ್ರಶ್ಚ ಸಕೃತ್ಸ್ವಪ್ನಾಭಿರಂತತಃ
. (ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ) .

(10)- ಸದೋಪವೀತಿನಾ ಭಾವ್ಯಂ ಸದಾ ಬದ್ಧಶಿಖೇನ ಚ . ವಿಶಿಖೋ ವ್ಯಪವೀತಶ್ಚ
ಯತ್ಕರೋತಿ ನ ತತ್ಕೃತಂ . (ಕಾ. ಸ್ಮೃ.) ಸ್ನಾನೇ ದಾನೇ ಜಪೇ ಹೋಮೇ
ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ದೇವತಾರ್ಚನೇ . ಶಿಖಾಗ್ರಂಥಿಂ ವಿನಾ ಕರ್ಮ ನ ಕುರ್ಯಾದ್ವೈ
ಕದಾಚನ (ಅಹ್ನಿ. ಕಾ.) . ಖಲ್ವಾಟಾದಿದೋಷೇಣ ವಿಶಿಖಶ್ಚೇನ್ನರೋ ಭವೇತ್ .
ಕೌಶೀಂ ತದಾ ಧಾರಯೀತ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಂಥಿಯುತಾಂ ಶಿಖಾಂ .

(11)- ತ್ರಿಃಪ್ರಾಶ್ಯಾಪೋ ದ್ವಿರುನ್ಮುಜ್ಯ ಖಾನ್ಯದ್ವಿಃ ಸಮುಪಸ್ವೃಶೇತ್ (ಯಾಜ್ಞ.) . ಅನ್ಯಚ್ಚ
- ಅದ್ಭಿಶ್ಚ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ಪಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಪಿ ವಿಶುದ್ಧಯೇ . (ವೃ. ಪಾ. ಸಂ.) ..

(12)- ಇತ್ಯನೇನ ಓಷ್ಠೇ ಸ್ಪರ್ಶಃ .

(13)- ಇತ್ಯನೇನ ನಾಸಾರಂಧ್ರಯೋಃ ಸ್ಪರ್ಶಃ . ಚಕ್ಷುರಿತ್ಯಾದಿ ಸ್ಪೃಷ್ಟಮೇವ . ವಿಶೇಷಃ
- ಪ್ರಾಣಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಇತ್ಯತ್ರ ಪ್ರಥಮಂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಪರ್ಶಃ ತತೋ ವಾಮಸ್ಪರ್ಶ ಇತಿ
ವಿವೇಕಃ ..

- (14)- ವಾಮಬಾಹುಂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಂಧೇ ದೃತ್ವಾ ತದುಪರಿ ದಕ್ಷಿಣಬಾಹುಂ ವಾಮಸ್ಯಂಧೇ ಧಾರಯೇತ್ .
- (15)- ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಾ ಕಾರ್ಯಾ .
- (16)- ಶಿರಸೋ ಮಾರ್ಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಕುಶ್ಲೈಃ ಸೋದಕಬಿಂದುಭಿಃ . ಪ್ರಣವೋ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಶ್ಚ ಸಾವಿತ್ರೀ ಚ ತೃತೀಯಿಕಾ . ಅಬ್ಧೈವತ್ಯಂ ಋಚಂ ಚೈವ ಚತುರ್ಥಮಿತಿ ಮಾರ್ಜನಂ . (ಕಾ. ಸ್ಮೃ.) ..
- (17)- ನದ್ಯಾದೌ ಸತ್ವೇ ವಾಮಕರೇ ಜಲಗ್ರಹಣಂ ನಾವಶ್ಯಕಂ ಕುಶಲಾಭೇ ಕುಶೇನೈವ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ .
- (18)- ಅಯಂ ಸಂಕಲ್ಪಃ ದೇಶವಿಶೇಷೇಣ ಗ್ರಾಹ್ಯಃ, ಸಂಕಲ್ಪಶ್ಚೇನ್ಮನಸಿ ಮನನಂ ಪ್ರೋಕ್ತರೀತ್ಯಾಽಥ, ವಾಚಾಃ ವ್ಯಾಹರ್ತವ್ಯಂ ತದನು ಚ ಕರೇಣಾಂಬುಸೇಕಾಸ್ಪ್ರಿಧೇತಿ . (ಋಷಿಭಟ್ಟೇಯೇ) .
- (19)- ಅತ್ರ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೈಶ್ಯೋ ವಾ ಚೇತ್ತದಾ ವರ್ಮಾಹಂ ಗುಪ್ತೋಹಮಿತಿ ಕ್ರಮೇಣ ಯೋಜನೀಯಂ .
- (20)- ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ - ಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ, ಸಾಯಂಕಾಲೇ - ಸಾಯಂ ಇತ್ಯೂಹಃ ಕಾರ್ಯಃ .
- (21)- ಯದ್ವಿಜಾದ್ಯಾ ಭವೇದ್ವಿದ್ಯಾ ತದ್ವಿಜೇನಾಂಗಕಲ್ಪನಾ . ಅಥವಾ ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ . (ತಾಂತ್ರಿ.) ..
- (22)- ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಮಂಗುಷ್ಠೌ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (23)- ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ತರ್ಜನ್ಯೌ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (24)- ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ಮಧ್ಯಮೇ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (25)- ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಮನಾಮಿಕೇ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (26)- ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕೇ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (27)- ದಕ್ಷಿಣಕರಂ ವಾಮಕರಸ್ಯ ಪರಿತೋ ಭ್ರಾಮಯೇತ್ .
- (28)- ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ ಕಾರ್ಯಃ ನ ವಾ ಕಾರ್ಯೋ ನ್ಯಾಸವಿಧೇರವೈದಿಕತ್ವಾದಿತಿ ಗೃಹ್ಯಪರಿಶಿಷ್ಟೇ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಏತೇನಾಕ್ಷರನ್ಯಾಸಪಾದನ್ಯಾಸಾದೀನಾಂ ಮುದ್ರಾದಿವಿಧೇ ಶಾಪಮೋಚನಾದಿವಿಧೇಶ್ಚ ತಾಂತ್ರಿಕತ್ವೇನಾವೈದಿಕತ್ವಾದನಾವಶ್ಯಕತ್ವಂ ವೇದಿತವ್ಯಮ . (ಧ. ಸಿಂ. ಸಾ.) .
- (29)- ದಕ್ಷಿಣಕರೇಣ ಹೃದಯಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (30)- ದಕ್ಷಿಣಕರೇಣ ಶಿರಃ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (31)- ಶಿಖಾಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .
- (32)- ವಾಮಕರಂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಂಧೇ ಕೃತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಕರಂಚ ತದುಪರಿ ವಾಮಸ್ಯಂಧೇ ನಿವೇಶಯೇತ್ .

(33)- ದಕ್ಷಿಣಕರಸ್ಯ ತರ್ಜನೀಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ದಕ್ಷಿಣವಾಮನೇತ್ರೇ ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ಪೃಶೇತ್ .

(34)- ವಾಮಕರತಲೇ ದಕ್ಷಿಣಕರಸ್ಯ ತರ್ಜನೀಮಧ್ಯಮಾಭಿಃ ಕಿಂಚಿತ್ತಾಲಂ ದದ್ಯಾತ್ ..

ಸಂಧ್ಯಾಧ್ಯಾನಮಾವಾಹನಂಚ

ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - (ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಃ) ಓಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರಾಂ ಬಾಲಾಂ ಸಾಕ್ಷಸೂತ್ರಕಮಂಡಲುಂ . ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಾಂ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರಾಂ ಹಂಸವಾಹನಸಂಸ್ಥಿತಾಂ .. ಋಗ್ವೇದಕೃತೋತ್ಸಂಗಾಂ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಾಂ . ಬ್ರಹ್ಮಣೀಂ ಬ್ರಹ್ಮದೈವತ್ಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕನಿವಾಸಿನೀಂ .. ಆವಾಹಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವೀಮಾಯಾಂತೀಂ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾತ್ . ಆಗಚ್ಛ ವರದೇ ದೇವಿ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಿ . ಗಾಯತ್ರಿ(2)ಚ್ಛಂದಸಾಂ ಮಾತರ್ಬ್ರಹ್ಮಯೋನೇ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ .

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - (ಉದ್ಭೂಮಿಃ) ಓಂ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಯುವತೀಂ ಶುಕ್ಲಾಂ ಶುಕ್ಲವಸ್ತ್ರಾಂ ತ್ರಿಲೋಚನಾಂ . ತ್ರಿಶೂಲಿನೀಂ ವೃಷಾರೂಢಾಂ ಶ್ವೇತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಾಂ .. ಯಜುರ್ವೇದಕೃತೋತ್ಸಂಗಾಂ ಜಟಾಮುಕುಟಮಂಡಿತಾಂ . ರುದ್ರಾಣೀಂ ರುದ್ರದೈವತ್ಯಾಂ ರುದ್ರಲೋಕನಿವಾಸಿನೀಂ .. ಆವಾಹಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವೀಮಾಯಾಂತೀಂ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾತ್ . ಆಗಚ್ಛ ವರದೇ ದೇವಿ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರೇ ರುದ್ರವಾದಿನಿ .. ಸಾವಿತ್ರಿ(3)ಚ್ಛಂದಸಾಂ ಮಾತಾ ರುದ್ರಯೋನೇ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ .

ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - (ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖಃ) ಓಂ ವೃದ್ಧಾಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಪೀತವಸ್ತ್ರಾಂ ಚತುರ್ಭುಜಾಂ . ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಶಾರ್ಙ್ಗಹಸ್ತಾಂ ಗರುಡವಾಹಿನೀಂ .. ಸಾಮವೇದಕೃತೋತ್ಸಂಗಾಂ ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಾಂ . ವೈಷ್ಣವೀಂ ವಿಷ್ಣುದೈವತ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣುಲೋಕನಿವಾಸಿನೀಂ . ಆವಾಹಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವೀಮಾಯಾಂತೀಂ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾತ್ . ಆಗಚ್ಛ ವರದೇ ದೇವಿ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರೇ ವಿಷ್ಣುವಾದಿನಿ . ಸರಸ್ವತಿ(4)ಚ್ಛಂದಸಾಂ ಮಾತರ್ವಿಷ್ಣುಯೋನೇ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ .

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ(5) - ಓಂಕಾರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಋಷಿಃ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದೋಽಗ್ನಿದೇವತಾ ಶುಕ್ಲೋ ವರ್ಣಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಾರಂಭೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಸಪ್ತವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಜಮದಗ್ನಿಭರದ್ವಾಜಗೌತಮಾತ್ರಿವಸಿಷ್ಠಕಶ್ಯಪಾ ಋಷಯೋ ಗಾಯತ್ರೈಷ್ಟಿಗನುಷ್ಠ ದೇವತಾಃ ಅನಾದಿಷ್ಟಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಗಾಯತ್ರೈ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಸವಿತಾ ದೇವತಾಗ್ನಿರ್ಮುಖಮುಪನಯನೀ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಶಿರಸಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಮುಷಿಸ್ತಿಪದಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ನಿವಾಯುಸೂರ್ಯಾ ದೇವತಾ ಯಜುಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ (ಇತಿ ಋಷ್ಯಾದಿಕಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ) ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ಓಂ

ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ
ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ (ಇತ್ಯಾತ್ಮನಃ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸಮಂತಾತ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವದುದಕಂ
ಕ್ಷಿಪೇತ್ತತೋ(6) ಸ್ವಸ್ತಿಕಾದ್ಯಾಸನಃ ಸಂಮೀಲಿತನಯನೋ ಮೌನೀ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮತ್ರಯಂ(7)
ಕುರ್ಯಾತ್ ತತ್ರಾಂಗುಷ್ಠೇನ ದಕ್ಷಿಣನಾಸಾಪುಟಂ ನಿರುಧ್ಯ ವಾಮನಾಸಾಪುಟೇ
ವಾಯೋರಾದಾನಕಾಲೇ) - ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸ್ವಃ ಓಂ ಮಹಃ ಓಂ
ಜನಃ ಓಂ ತಪಃ ಓಂ ಸತ್ಯಂ ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ
ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಓಂ ಆಪೋ ಜ್ಯೋತೀ ರಸೋಽಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ
ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಂ .

(ಇತಿ ಜಪನ್ನಾಭೌ ವಿಷ್ಣುಂ(8) ಧ್ಯಾಯೇತ್ ತತಃ ಅಂಗುಷ್ಠಾನಾಮಿಕಾಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭಿನಾಸಾಪುಟಂ
ನಿರುಧ್ಯ ವಾಯೋಧಾರಣಕಾಲೇ

ಓಂ ಭೂರಿತ್ಯಾದಿ ಪಠನ್ ಹೃದಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ(9) ಧ್ಯಾಯೇತ್ . ಕನಿಷ್ಠಿಕಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ
ವಾಮನಾಸಾಪುಟನಿರೋಧೇ ದಕ್ಷಿಣನಾಸಾಪುಟೇನ ವಾಯೋಸ್ತ್ಯಾಗ ಕಾಲೇ
ಪುನರಪಿ ಓಂ ಭೂರಿತ್ಯಾದಿ ಪಠಂಲ್ಲಲಾಟೇ ಶಿವಂ(10) ಧ್ಯಾಯೇತ್ . ಅನೇನ
ಪ್ರಕಾರೇಣ ಏಕಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೋ(11) ಭವತಿ, ಏವಂ ತ್ರಯಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾಃ
ಪ್ರತಿಸಂಧ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಾಃ) .

ಅಥ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಾಂತರೇ ಸಂಧ್ಯಾಧ್ಯಾನಮಾವಾಹನಂಚ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾ .

Footnotes for sandhyAdhyAnamAvAhana in sandhyAprayogaH

(1)- ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಂತ್ರಮುಚ್ಚಾರಯನ್ ದೇವತಾಮಾವಾಹಯೇತ್

(2)- ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾನ್ನದೋಷಾಚ್ಚ ಪಾತಕಾದುಪಪಾತಕಾತ್ . ಗಾಯತ್ರೀ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ
ಯಸ್ಮಾದ್ಗಾಯಂತಂ ತ್ರಾಯತೇ ಯತಃ (ವ್ಯಾಸಃ) .

(3)- ಸವಿತೃದ್ಯೋತನಾತ್ಸೈವ ಸಾವಿತ್ರೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ . ಜಗತಃ ಪ್ರಸವಿತೃತ್ವಾತ್
ವಾಗ್ರೂಪತ್ವಾತ್ಸರಸ್ವತೀ . (ವ್ಯಾಸಃ) . ಗಾಯತ್ರೀ ನಾಮ ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ ಸಾವಿತ್ರೀ
ಮಧ್ಯಮೇ ದಿನೇ . ಸರಸ್ವತೀ ಚ ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಏವಂ ಸಂಧ್ಯಾ ತ್ರಿಧಾ ಸ್ಮೃತಾ . (ವ್ಯಾಸಃ)
. ಗಾಯತ್ರೀ ತು ಸಾಂಖ್ಯಾಯನಸಗೋತ್ರಂ . ಸಾವಿತ್ರೀ ತು ಕಾತ್ಯಾಯನಗೋತ್ರಂ .
ತಥಾ ಸರಸ್ವತೀ ತು ಬಾಹುಲ್ಯಗೋತ್ರಂ .

(4)- ವಾಗ್ರೂಪತ್ವಾತ್ಸರಸ್ವತೀ . (ವ್ಯಾಸಃ) .

(5)- ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೈರ್ವಿನಾ ಯದ್ಯತ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ . ಅತೋ
ಯತ್ತೇನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ ಶುಭಾರ್ಥಿನಾ . (ಅಗಸ್ತ್ಯಃ) . ತ್ವಕ್
ಚರ್ಮಮಾಂಸರುಧಿರಮೇದೋಮಜ್ಜಾಸ್ಥಿಭಿಃ ಕೃತಾಃ . ತಥೇಂದ್ರಿಯಕೃತಾ ದೋಷಾ
ದಹ್ಯಂತೇ ಪ್ರಾಣನಿಗ್ರಹಾತ್ (ಅತ್ರಿಃ) . ಯಥಾ ಪರ್ವತಧಾತುನಾಂ ದೋಷಾಂದಹತಿ
ವಾವಕಃ . ಏವಮಂತರ್ಗತಂ ಪಾಪಂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇನ ದಹ್ಯತೇ . (ಮ. ನಿ. ತಂ.) .

- (6)- ಜಾನೂವೋರಂತರೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತ್ವಾ ಪಾದತಲೇ ಉಭೇ . ಋಜುಕಾಯಃ ಸಮಾಸೀನಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನಮುಚ್ಯತೇ (ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ) ಆದಿಶಬ್ದಾತ್ಪುಖಾಸನಾದಿ, “ತತ್ರ ಸ್ಥಿರಸುಖಮಾಸನಂ” (ಯೋಗಸೂತ್ರ) .
- (7)- ನಿತ್ಯದೇವಾರ್ಚನೇ ಹೋಮೇ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಿ . ಸ್ನಾನೇ ದಾನೇ ತಥಾ ಘ್ರಾಣೇ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸ್ಮೃತಾ . (ವ್ಯಾಸಃ) .
- (8)- ನೀಲಪಂಕಜವಿಖ್ಯಾತಮಾನೀಯ ನಾಭಿಮಧ್ಯತಃ . ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಸ ಕೇಯೂರಂ ಹರಿಂ ಸ್ಮರೇತ್ (ವ್ಯ. ಪಾ. ಸಂ.) .
- (9)- ಹೃತ್ಪದ್ಮ ಕುಂಭಕೇ ಘ್ರಾಯೇದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪಂಕಜಾಸನಂ . ರಕ್ತೇಂದೀವರವರ್ಣಾಭಂ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರಂ ಪಿತಾಮಹಂ . (ವ್ಯ. ಪಾ. ಸಂ.) .
- (10)- ರೇಚಕೇ ಶಂಕರಂ ಧ್ಯಾಯೇಲ್ಲಲಾಟಸ್ಥಂ ತ್ರಿಶೂಲಿನಂ . ಶುದ್ಧಸ್ಥಟಿಕಸಂಕಾಶಂ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವತಾರಕಂ .
- (11)- ಏವಂ ಶ್ವಸನಸಂರೋಧೇ ದೇವತಾತ್ರಯಚಿಂತನಾತ್ . ಅಗ್ನಿವಾಯ್ವಂಬುಸಂಯೋಗಾದ ಶುದ್ಧ್ಯತೇ ತ್ರಿಭಿಃ . (ವ್ಯ. ಪಾ. ಸಂ.) . ನ ಪ್ರಾಣೋ ನಾಪ್ಯಪಾನೇನ ವೇಗಾದ್ವಾಯುಂ ಸಮುತ್ಸೃಜೇತ್ . ಯೇನ ಸಕ್ಷುಂ ಕರಸ್ಥಾಂಶ್ಚ ನಿಶ್ಚಾಸೋ ನೈವ ಚಾಲಯೇತ್ . ಶನೈರ್ನಾಪುಟಾದ್ವಾಯುಮುತ್ಸೃಜೇನ್ನ ತು ವೇಗತಃ (ಯಾಜ್ಞ.) ..
ಇತಿ ಸಂಧ್ಯಾಧ್ಯಾನಂ ಆವಾಹನಂ ಚ ಸಂಪೂರ್ಣಂ .

ಮಂತ್ರಾಚಮನಂ

ಅಥ ಮಂತ್ರಾಚಮನಂ(1) ..

ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - ಓಂ ಸೂರ್ಯಶ್ಚಮೇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಬಂದಃ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ ಅಪಾಮುಪಸ್ಪರ್ಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . (ತತಃ ಕರೇ ಚುಲುಕೋದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ) ಓಂ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಮಾ ಮನ್ಯುಶ್ಚ ಮನ್ಯುಪತಯಶ್ಚ ಮನ್ಯುಕೃತೇಭ್ಯಃ ಪಾಪೇಭ್ಯೋ ರಕ್ಷಂತಾಂ ಯದ್ರಾತ್ರಾ ಪಾಪಮಕಾರ್ಷಂ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪದ್ಮಾಭ್ಯಾಮುದರೇಣ ಶಿಶ್ನಾ ರಾತ್ರಿಸ್ತದವಲುಂಪತು ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧರಿತಂ ಮಯಿ ಇದಮಹಮಾಪೋಃಮೃತಯೋನೌ ಸೂರ್ಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಹಾ (ಇತ್ಯಾಚಮ್ಯ(2) ಪುನಸ್ತೂಷ್ಟೀಂ ದ್ವಿರಾಚಾಮೇತ್ ತತಶ್ಚ ಕರಂ ಕ್ಷಾಲಯೇತ್) .

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - ಓಂ ಆಪಃ ಪುನಂತಿತಿ ವಿಷ್ಣುರ್ಋಷಿರನುಷ್ಣುಪ್ಪಂದಃ ಆಪೋ ದೇವತಾ ಅಪಾಮುಪಸ್ಪರ್ಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಆಪಃ ಪುನಂತು ಪೃಥಿವೀಂ ಪೃಥಿವೀ ಪೂತಾ ಪುನಾತು ಮಾಂ, ಪುನಂತು ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಪೂತಾ ಪುನಾತು ಮಾಂ, ಯದುಚ್ಚಿಷ್ಟಮಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಯದ್ವಾ ದುಶ್ಚರಿತಂ ಮಮ ಸರ್ವಂ

ಪುನಂತು ಮಾಮಾಪೋಽಸತಾಂ ಚ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಸ್ವಾಹಾ ..

ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ - ಓಂ ಅಗ್ನಿಶ್ಚಮೇತಿ ರುದ್ರಋಷಿಃ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚಂದೋಽಗ್ನಿದೇವತಾ
ಅಪಾಮುಪಸ್ಪರ್ಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ .

ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ಮಾ ಮನ್ಯುಶ್ಚ ಮನ್ಯುಪತಯಶ್ಚ ಮನ್ಯುಕೃತೇಭ್ಯಃ ಪಾಪೇಭ್ಯೋ
ರಕ್ಷಂತಾಂ ಯದಹ್ನಾ ಪಾಪಮಕಾರ್ಷಂ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ
ಪದ್ಭ್ಯಾಮುದರೇಣ ಶಿಶ್ನಾ ಅಹಸ್ತದವಲುಂಪತು ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ ದುರಿತಂ ಮಯಿ
ಇದಮಹಮಾಪೋಽಮೃತಯೋನೌ ಸತ್ಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ..

ಮಾರ್ಜನಂ(3) - ಓಂ ಆಪೋಹಿಷ್ಣೇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪಋಷಿರ್ಗಾರ್ಗಯತ್ರೀಭಂದಃ
ಆಪೋ ದೇವತಾ ಮಾರ್ಜನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ (ಅಥ ಜಲಾಶಯಸ್ಥೈಃ ತಾಮ್ರಾದಿಪಾತ್ರಸ್ಥೈರ್ವಾಫಃ)

ಜಲ್ಮೈಃ ಆಪೋಹಿಷ್ಣೇತ್ಯಾದಿಸಪ್ತಭಿಃ ಪದ್ಮೈಃ ಶಿರಸಿ ಅಷ್ಟಮೇನ ಭೂಮೌ(4) ನವಮೇನ
ಪುನಃ ಶಿರಸಿ ದಕ್ಷಿಣಾನಾಮಿಕಯಾ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ಕುಶಲಾಭೇ ಕುಶೇನೈವ
ಮಾರ್ಜಯೇತ್ .) ಓಂ ಆಪೋಹಿಷ್ಣಾಮಯೋ ಭುವಃ . ಓಂ ತಾನ ಊರ್ಜೇ
ದಧಾತ ನ . ಓಂ ಮಹೇರಣಾಯ ಚಕ್ಷನೇ . ಓಂ ಯೋ ವಃ ಶಿವತಮೋ ರಸಃ . ಓಂ
ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇ ಹ ನಃ ಓಂ ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ . ಓಂ ತಸ್ಮಾದರಂಗ ಮಾಮವಃ
. ಓಂ ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವಥ . ಓಂ ಆಪೋ ಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ..

ಆದಾನಪ್ರಕ್ಷೇಪಃ - ಓಂ ಸುಮಿತ್ರಿಯಾ ದುರ್ಮಿತ್ರಯಾ ಇತಿ ದ್ವಯೋಃ
ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಮುಷಿಃ ಯಜುಶ್ಚಂದಃ ಆಪೋ ದೇವತಾ ಆದಾನಪ್ರಕ್ಷೇಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ
. ಓಂ ಸುಮಿತ್ರಿಯಾ ನ ಆಪ ಓಷಧಯಃ ಸಂತು (ಇತ್ಯನೇನ ಜಲಮಾದಾಯ)
ಓಂ ದುರ್ಮಿತ್ರಿಯಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಸಂತು ಯೋಽಸ್ಮಾದ್ವೇಷ್ಟಿ ಯಂಚ ವಯಂ ದ್ವಿಷ್ಮಃ
(ಇತ್ಯನೇನ ವಾಮಭಾಗೇ ಜಂತುಹೀನಸ್ಥಲೇ ನಿಃಕ್ಷಿಪೇತ್) ..

ಅವಭೃಥಃ - ಓಂ ದ್ರುಪದಾದಿವೇತ್ಯಸ್ಯ ಕೋಕಿಲೋ ರಾಜಪುತ್ರ ಋಷಿರನುಷ್ಟುಪ್
ಭಂದಃ ಆಪೋ ದೇವತಾ ಸೌತ್ರಾಮಣ್ಯವಭೃಥೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . (ಓಂಕಾರೇಣ ಜಲಂ
ವಾಮಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತನ್ಮುಬ್ಜೇನ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇನಾಚ್ಛಾದ್ಯ) ಓಂ ದ್ರುಪದಾದಿವ
ಮುಮುಚಾನಃ ಸ್ವಿನ್ವಃ ಸ್ವಾತೋ ಮಲಾದಿವ . ಪೂತಂ ಪವಿತ್ರೇಣೇವಾಜ್ಯಮಾಪಃ
ಶುಂಧಂತು ಮೈನಸಃ . (ಇತಿ ವಾರತ್ರಯಂ ಪರಿತ್ವಾ ತಜ್ಜಲಂ ಶಿರಸಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್) ..

ಅಘಮರ್ಷಣಂ - ಓಂ ಅಘಮರ್ಷಣಸೂಕ್ತಸ್ಯಾಘಮರ್ಷಣ ಋಷಿರನುಷ್ಟುಪ್
ಭಂದೋ ಭಾವವೃತೋ ದೇವತಾ ಅಶ್ವಮೇಧಾವಭೃಥೇ ವಿನಿಯೋಗಃ .
(ಪುನಶ್ಚ ಜಲಮಾದಾಯ ನಾಸಾಯಾಂ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ) . ಓಂ ಋತಂಚ
ಸತ್ಯಂ ಚಾಭೀದ್ಧಾತ್ತಪಸೋಽಧ್ಯಜಾಯತ ತತೋ ರಾತ್ಯಜಾಯತ ತತಃ
ಸಮುದ್ರೋ ಅರ್ಣವಃ ಸಮುದ್ರಾದರ್ಣವಾದಧಿ ಸಂವತ್ಸರೋ ಅಜಾಯತ
ಅಹೋರಾತ್ರಾಣಿ ವಿದಧದ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮಿಷತೋ ವಶೀ . ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸೌ

ಧಾತಾ ಯಥಾಪೂರ್ವಮಕಲ್ಪಯದ್ ದಿವಂಚ ಪೃಥಿವೀಂಚಾಂತರಿಕ್ಷಮಥೋ
ಸ್ವಃ . (ಇತ್ಯನೇನಾಘಾಯ ದಕ್ಷಿಣನಾಸಯಾ ಪಾಪಪುರುಷಂ ನಿರಸ್ಯ ತಜ್ಜಲಂ
ನಾವಲೋಕ್ಯ ವಾಮಭಾಗೇ ಕ್ಷಿತೌ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್) .

ಉಪಸ್ವರ್ಶ - ಓಂ ಅಂತಶ್ಚರಸೀತಿ ತಿರಶ್ಚೀನ ಋಷಿರನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಆಪೋ
ದೇವತಾ ಅಪಾಮುಪಸ್ವರ್ಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಅಂತಶ್ಚರಸಿ ಭೂತೇಷು
ಗುಹಾಯಾಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ, ತ್ವಂ ಯಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ವಷಟ್ಕಾರ ಆಪೋ ಜ್ಯೋತೀ
ರಸೋಽಮೃತಂ (ಇತ್ಯಾಚಮೇತ್) ..

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾಘ್ಯಾದಾನಂ(5) - ಓಂಕಾರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀಭಂದೋಽಗ್ನಿದೇವತಾ
ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಪ್ರಜಾಪಿತರ್ಋಷಿಃ ಗಾಯತ್ರೈಷ್ಟಿಗನುಷ್ಟುಭಶ್ಚಂದಾಂಸಿ
ಅಗ್ನಿವಾಯ್ವಾದಿತ್ಯಾ ದೇವತಾಃ ಗಾಯತ್ರೈಷ್ಟಿಮಿತ್ರ ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀಭಂದಃ
ಸವಿತಾ ದೇವತಾ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾಘ್ಯಾದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ (ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್
ಗಂಧಾಕ್ಷತಪುಷ್ಪಯುಕ್ತಾನಿ ತ್ರೀಣ್ಯರ್ಘಾಣಿ ದದ್ಯಾತ್) . ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ
ಓಂ ತತ್ರವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ
ಪ್ರಚೋದಯಾತ್, ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣೇ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
ಇದಮಘ್ಯಂ ದತ್ತಂ ನ ಮಮ (ಇತ್ಯರ್ಘತ್ರಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ದತ್ತಾಘೋದಕೇನ
ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರಸ್ಪರ್ಶನಂಚ ಕುರ್ಯಾತ್)(6) ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮೇ ಸತಿ ಚತುರ್ಥಂ
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಘ್ಯಂ ದೇಯಂ .

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನಂ - (ಉತ್ಥಾಯ ಭೂಮ್ಯುಲಗ್ನಗುಲ್ಫತಲಭಾಗೋ ವಾ
ಭೂಮ್ಯುಲಗ್ನಚರಣಾರ್ಧಭಾಗೋ ವಾ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಕಾರಪಾಣಿಃ(7) ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖಃ
ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್) - ಓಂ ಉದ್ವಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ಕಣ್ಣ ಋಷಿಃ
ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ
ಉದುತ್ಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪ ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಭಂದಃ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ
ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಚಿತ್ರಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕೌತ್ಸ ಋಷಿಸ್ತಿಷ್ಠುಪ್
ಛಂದಃ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ತಚ್ಚಕ್ಷುರಿತಿ
ದಧ್ಯಜ್ಞಾಢವರ್ಣ ಋಷಿರಕ್ಷರಾತೀತಪುರ ಉಷ್ಟಿಕ್ ಛಂದಃ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ
ಸೂರ್ಯೋಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಉದ್ವಯಂ ತಮಸಸ್ಪರಿಸ್ತಃ ಪಶ್ಯಂತ
ಉತ್ತರಂ, ದೇವಂ ದೇವತ್ರಾ ಸೂರ್ಯಮಗನ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಂ . ಓಂ ಉದುತ್ಯಂ
ಜಾತವೇದಸಂ ದೇವಂ ವಹಂತಿ ಕೇತವಃ ದೃಶೇ ವಿಶ್ವಾಯ ಸೂರ್ಯಂ . ಓಂ ಚಿತ್ರಂ
ದೇವಾನಾಮುದಗಾದನೀಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯಾಗ್ನೇ ಆಪ್ರಾದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ
ಅಂತರಿಕ್ಷಃ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಜಗತ್ಸಸ್ತುಷಶ್ಚ . ಓಂ ತಚ್ಚಕ್ಷುದೇವಹಿತಂ
ಪುರಸ್ತಾಚ್ಚುಕ್ರಮುಚ್ಚರತ್ ಪಶ್ಯೇಮ ಶರದಃ ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಃ ಶತಃ
ಶೃಣುಯಾಮ ಶರದಃ ಶತಂ ಪ್ರಬ್ರವಾಮ ಶರದಃ ಶತಮದೀನಾಃ ಶ್ಯಾಮ ಶರದಃ

ಶತಂ ಭೂಯಶ್ಚ ಶರದಃ ಶತಾತ್ ..

ಅಥ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಾಂತರೇ ಮಂತ್ರಾಚಮನಂ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾ .

Footnotes for mantrAchamanam in sandhyAprayogaH

(1)- ಕಾಂಸ್ಯೇನಾಯಸಪಾತ್ರೇಣ ತ್ರಪುಸೀಸಕಪಿತ್ತಲೈಃ . ಆಚಾಂತಃ ಶತಕೃತ್ವೋಽಪಿ ನ ಕದಾಚನ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ (ಆಕ್ಷಿಕಕಾರಿಕಾ) .

(2)- ತ್ರಿವೃದಾಚಮನಂ .

(3)- ಮಾರ್ಜನಂ ತರ್ಪಣಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ನ ಕುರ್ಯಾದ್ವಾರಿಧಾರಯಾ . ಕುರ್ಯಾಚ್ಛೇದ್ವಾರಿಧಾರಾಶ್ಚ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ . (ಸ. ಯಾ.) ..

(4)- ಭೂಮಿಶಬ್ದೇನ ಚರಣಾವಾಕಾಶಂ ಹೃದಯಂ ಸ್ಮೃತಂ . ಶಿರಸ್ಯೇವ ಶಿರಃ ಶಬ್ದೋ ಮಾರ್ಜನಜ್ಞೈರುದಾಹೃತಃ ..

(5)- ಕರಾಭ್ಯಾಂ ತೋಯಮಾಮಂತ್ರೈ ಗಾಯತ್ರಾ ಚಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂ . ಆದಿತ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ದ್ವಯೋಃ . ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ತು ಸಕೃಚ್ಛೈವ ಕ್ಷೇಪಣೀಯಂ ದ್ವಿಜಾದಿಭಿಃ .. ಈಷನ್ನಮ್ರಃ ಪ್ರಭಾತೇ ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಋಜುಸಂಸ್ಥಿತಃ . ಉಪವಿಷ್ವಸ್ತು ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಭೂಮಾವರ್ಘ್ಯಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ (ಯೋಗೀಶಃ) . ಅಪ್ರವಾಹೋದಕಸ್ನಾನಂ ವಿಪ್ರಪಾದಾವನೇಜನಂ . ಗಾಯತ್ರೀಜಪಮರ್ಘ್ಯಂಚ ಆದಿತ್ಯಾಭಿಮುಖಶ್ಚರೇತ್ . (ಸ್ಮೃ.) .. ನಾಘ್ಯಂಜಲೇಕ್ಷಿಪೇದಿತಿಶಿಷ್ಟಾ .

(6)- ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮೇ ಸತಿ ಓಂ ಆಕೃಷ್ಟೇನ ರಜಸಾ ವರ್ತಮಾನೋ ನಿವೇಶಯನ್ನ ಮೃತಮೃತ್ಯಂಚ ಹಿರಣ್ಮಯೇನ ಸವಿತಾ ರಥೇನ ದೇವೋ ಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್ . ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣೇ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ದತ್ತಂ ನ ಮಮ . ಅನೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಚತುರ್ಥಾರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ಯಾತ್ ..

(7)- ಪ್ರಾತಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಕಾರೌ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ತೂರ್ಧ್ವಬಾಹುಕೌ . ಸಾಯಂ ಮುಕುಲಿತಾಕಾರೌ ಉಪಸ್ಥಾನೇ ಕರೌ ಸ್ಮೃತೌ .

ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಚಮನಂ .

ಗಾಯತ್ರಾವಾಹನಂ

ವೈದಿಕಾವಾಹನಂ - ಓಂ ತೇಜೋಽಸೀತಿ ದೇವಾ ಋಷಯೋ ಗಾಯತ್ರೀ ಭಂದಃ ಶುಕ್ರಂ ದೈವತಂ ಗಾಯತ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . (ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಾಂ ಕೃತ್ವಾ) ಓಂ ತೇಜೋಽಸಿ ಶುಕ್ರಮಸ್ಯಮೃತಮಸಿ ಧಾಮನಾಮಾಸಿ ಪ್ರಿಯಂ ದೇವಾನಾಮನಾದೃಷ್ಟಂ ದೇವಯಜನಮಸಿ ..

ಲೌಕಿಕಾವಾಹನಂ - ಓಂ ಆಗಚ್ಛ ವರದೇ ದೇವಿ ಜಪೇ ಮೇ ಸನ್ನಿಧೌ ಭವ . ಗಾಯಂತಂ ತ್ರಾಯಸೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಗಾಯತ್ರೀ ತ್ವಂ ತತಃ ಸ್ಮೃತಾ . (ಇತ್ಯಾವಾಹ್ಯ)

ಗಾಯತ್ರೈಪಸ್ಥಾನಂ - ಗಾಯತ್ರೈಸೀತಿ ವಿಮಲಖುಷಿಃ ಪಂಕ್ತಿಶ್ಚಂದಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ ಗಾಯತ್ರೈಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ (ಉಪಸ್ಥಾನಮುದ್ರಾಂ ಕೃತ್ವಾ) - ಓಂ ಗಾಯತ್ರೈಸ್ಯೇಕಪದೀ ದ್ವಿಪದೀ ತ್ರಿಪದೀ ಚತುಷ್ಪದ್ಯಪದಸಿ ನಹಿ ಪದ್ಯಸೇ . ನಮಸ್ತೇ ತುರಿಯಾಯ ದರ್ಶತಾಯ ಪದಾಯ ಪರೋ ರಜಸೇಽಸಾವದೋ ಮಾ ಪ್ರಾಪತ್ (ಇತ್ಯುಪಸ್ಥಾಯ ಧ್ಯಾನಮುದ್ರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಧ್ಯಾಯೇತ್) .

ಗಾಯತ್ರೀಧ್ಯಾನಂ - ಓಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಾ ಸಮುದ್ವಿಷ್ಟಾ ಕೌಶೀಯವಸನಾ ತಥಾ . ಶ್ವೇತೈರ್ವಿಲೇಪನೈಃ ಪುಷ್ಪೈರಲಂಕಾರೈಶ್ಚ ಭೂಷಿತಾ . ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲಸ್ಥಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗತಾಥ ವಾ . ಅಕ್ಷಸೂತ್ರಧರಾ ದೇವೀ ಪದ್ಮಾಸನಗತಾ ಶುಭಾ . (ಇತಿ ಧ್ಯಾಯತ್ವಾ)

ಗಾಯತ್ರೀಜಪಃ(1) - ಓಂಕಾರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದೋಽಗ್ನಿದೇವತಾ ಶುಕ್ಲೋ ವರ್ಣಃ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ತ್ರಿವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೈಷ್ಠಿ ದೇವತಾ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಗಾಯತ್ರೈ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ-ಋಷಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಸವಿತಾ ದೇವತಾ ಶುಕ್ಲೋ ವರ್ಣಃ ಅಗ್ನಿರ್ಮುಖಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿರೋ ವಿಷ್ಣುಹೃದಯಂ ರುದ್ರ ಕವಚಂ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಶರೀರಂ ಸಾಂಖ್ಯಾಯನಷಟ್ಪ್ರಸಾರ ಸರಸ್ವತೀ ಚಿಹ್ವಾ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೀ ತ್ರಿಪದಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಸವಿತುಃ ಪ್ರೀತಯೇ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಸಂಖ್ಯಾಯ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . (ಇತಿ ವಿನಿಯೋಗಂ ಕೃತ್ವಾ ವಸ್ತ್ರಾಚ್ಛಾದಿತಾಂ(3) ಜಪಮಾಲಾಂ ಗೋಮುಖೀಂ ವಾ ನಾಭಿದೇಶೇ(4) ಧ್ಯಾಯತ್ವಾ) -

ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಃ - ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ(5) ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ (ಏವಂ ಪ್ರವಾಲ-ರುದ್ರಾಕ್ಷಸ್ಥಟಿಕಮೌಕ್ತಿಕಾದಿನಿರ್ಮಿತಯಾ ಮಾಲಯಾ(6) ಕರಮಾಲಯಾ(7) ವಾ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಂ ಧ್ಯಾಯಮನ್ಮಾನೀ ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್(8) ಆಮಂಡಲದರ್ಶನಾದ್ಯಧ್ಯಾಶಕ್ತಿ ಜಪೇತ್ ತತಃ ಕರಸಂಪುಟಂ ಕೃತ್ವಾ ಓಂ ದೇವಾಗಾತು ವಿದೋಗಾತು ವಿತ್ವಾಗಾತು ಮಿತಮನಸಸ್ತತ ಇಮಂ ದೇವಯಜ್ಞಃ ಸ್ವಾಹಾ ವಾತೇಧಾಃ (ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಕರೇ ಜಲಮಾದಾಯ) .

ಜಪಾರ್ಪಣಂ - ಅನೇನ ಪ್ರಾತಃ(10) ಸಂಧ್ಯಾಂಗಭೂತೇನ ಅಮುಕಸಂಖ್ಯಾಕೇನ ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಜಪಾಖ್ಯೇನ(12) ಕರ್ಮಣಾ ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪೀ(13) ಸವಿತಾ ಪ್ರೀಯತಾಂ ನಮಃ . (ಇತಿ ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್) .

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ - ಯದಕ್ಷರಪದಭ್ರಷ್ಟಂ ಮಾತ್ರಾಹೀನಂತು ಯದ್ಭವೇತ್ . ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ದೇವಿ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರಿ . (ಇತಿ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ) .

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ(14) - ಓಂ ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರಕೃತಾನಿ ಚ . ತಾನಿ ತಾನಿ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪದೇಪದೇ .. (ಇತಿ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ

ಪ್ರಣಮೇತ್ .

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಪ್ರಣಾಮಃ - ಓಂ ಏಕಚಕ್ರ ಇತ್ಯಸ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಃ ಉಷ್ಣಿಕ್ ಭಂದಃ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾ ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . (ಇತಿ ವಿನಿಯೋಗಂ ಕೃತ್ವಾ ಹಸ್ತೌ ಸಮಾನೀಯ) ಓಂ ಏಕಚಕ್ರೋ ರಥೋ ಯಸ್ಯ ದಿವ್ಯಃ ಕನಕಭೂಷಿತಃ . ಸ ಮೇ ಭವತು ಸುಪ್ರೀತಃ ಪದ್ಮಹಸ್ತೋ ದಿವಾಕರಃ . (ಇತಿ ನತ್ವಾ ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್ ಘಂಟಾವತ್-ರಣರಣತ್ಸ್ವರೇಣ ಪ್ರಣವೋಚ್ಚಾರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್) .

ಸಂಧ್ಯಾವಿಸರ್ಜನಂ(15)-ಸ್ತುತಾ ಮಯಾ ವರದಾ ವೇದಮಾತಾ ಪ್ರಚೋದಯಂತಾಂ ಪಾವಮಾನೀ ದ್ವಿಜಾನಾಂ . ಆಯುಃ ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಜಾಂ ಪಶುಂ ಕೀರ್ತಿಂ ದ್ರವಿಣಂ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಂ ಮಹ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ವ್ರಜತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ . ಓಂ ಉತ್ತರೇ ಶಿಖರೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಕಶ್ಯಪ ಋಷಿರನುಷ್ಠುಪ್ ಭಂದಃ ಸಂಧ್ಯಾ ದೇವತಾ ಸಂಧ್ಯಾವಿಸರ್ಜನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ . ಓಂ ಉತ್ತರೇ ಶಿಖರೇ ದೇವಿ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಪರ್ವತಮೂರ್ಧನಿ . ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ಗಚ್ಛ ದೇವಿ ಯಥಾಸುಖಂ . (ಇತ್ಯನೇನ ಸಂಹಾರಮುದ್ರಯಾ(16) ಸಂಧ್ಯಾಂ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್) ..

ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣನಮಸ್ಕಾರಃ - (ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಾಂ ಕೃತ್ವಾ) - ಓಂ ತತ್ಸತ್ . ಓಂ ಸಂಧ್ಯಾಯೈ ನಮಃ . ಓಂ ಗಾಯತ್ರೈ ನಮಃ . ಓಂ ಸಾವಿತ್ರೈ ನಮಃ . ಓಂ ಸರಸ್ವತ್ರೈ ನಮಃ . ಓಂ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ . ಓಂ ಆಸತ್ಯಲೋಕಾತ್ಪಾಲಾದಾಲೋಕಾಲೋಕಪರ್ವತಾತ್ . ಯೇ ಸಂತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವಾಸ್ತೇಭ್ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ನಮೋ ನಮಃ .

ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ನಮಸ್ಕಾರಃ - ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ(17) ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪಂಚಭಿರೇವ ಚ . ಹೂಯತೇ ಚ ಪುನರ್ಧ್ವಾಭ್ಯಾಂ ತಸ್ಮೈ ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ನಮಃ . (ಇತಿ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ) ..

ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿಃ - ಓಂ ಆಕಾಶಾತ್ಪತಿತಂ ತೋಯಂ ಯಥಾ ಗಚ್ಛತಿ ಸಾಗರಂ . ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕಾರಃ ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛತಿ .. ಪ್ರಮಾದಾತ್ಕುರ್ವತಾಂ ಕರ್ಮ ಪ್ರಚ್ಯವೇತಾದ್ಧರೇಷು ಯತ್ . ಸ್ಮರಣಾದೇವ ತದ್ವಿಷ್ಟೋಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ .. ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪೋಯಜ್ಞಕ್ರಿಯಾದಿಷು . ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋ ವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ .

ನಮಸ್ಕೃತಿಪೂರ್ವಕಶುಭಕಾಮನಾ - (ಕಠೌ ಬದ್ಧ್ವಾ ಪ್ರಣಮೇತ್) ಓಂ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಸ್ತೇ ವಾಯೋ ತ್ವಮೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ, ತ್ವಾಮೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ಋತಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ಸತ್ಯಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ತನ್ನಾಮವತು ತದ್ವಕ್ತಾರಮವತು ಅವತು ಮಾಂ ಅವತು ವಕ್ತಾರಂ .. ಮಾ ಮತಿಃ ಪರದಾರೇಷು ಪರದ್ರವ್ಯೇಷು ಮಾ ಮತಿಃ . ಪರಾಪವಾದಿನೀ ಜಿಹ್ವಾ ಮಾ ಭೂಜ್ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ

. ಸರ್ವೇ ಭವಂತು ಸುಖಿನಃ ಸರ್ವೇ ಸಂತು ನಿರಾಮಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯಂತು ಮಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ದುಃಖಭಾಗ್ ಭವೇತ್ . ಅನಾಯಾಸೇನ ಮರಣಂ ವಿನಾ ದೈನ್ಯೇನ ಜೀವನಂ . ದೇಹಾಂತೇ ಪರಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಪರಮೇಶ್ವರ .. (ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ) .

ಅರ್ಪಣಂ - (ಜಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ) . ಓಂ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾತ್ಮನಾ ವಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ . ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ .. ಅನೇನ ಪ್ರಾತಃ(18) ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪೋ(19) ಪರಮೇಶ್ವರಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ನಮಃ (ಇತಿ ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್) . ತತೋ ದ್ವಿರಾಚಮನಂ(20) . ಓಂ ಋಗ್ವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ಯಜುರ್ವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ಸಾಮವೇದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ .

ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ - ಓಂ ಅಧರ್ವವೇದಾಯ ನಮಃ . ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ . ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ . ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ . ಆಸನಾಧಃ ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಓಂ ಶಕ್ರಾಯ ನಮಃ ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ಸ್ವಮಸ್ತಕೇ(21) ಮೃದಂ ಧೃತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾವಶಿಷ್ಟಜಲಂ(22) ಕ್ಷಿಪೇತ್ .

.. ಇತಿ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಃ(23) ..

ಅಥ ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಾಂತರೇ ಗಾಯತ್ರಾವಾಹನಸ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾ .

Footnotes for gAyatryAvAhanam in sandhyAprayogaH

(1)- ಮನೋಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋ ಮಂತ್ರೋ ಮಂತ್ರಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ಮನಃ . ಮನೋಮಂತ್ರಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಏತದ್ಧಿ ಜಪಲಕ್ಷಣಂ .. ಕದಾಚಿದಪಿ ನೋ ವಿದ್ವಾನ್ ಗಾಯತ್ರೀಮುದಕೇ ಜಪೇತ್ . ಗಾಯತ್ರೈಗ್ನಿಮುಖೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ತಸ್ಮಾದುತ್ಥಾಯ ತಾಂ ಜಪೇತ್ .. (ಗೋಭಿಲಃ). ಅಂಗುಷ್ಠಾಗ್ರೇಣ ಯಜ್ಜಪ್ತಂ ಯಜ್ಜಪ್ತಂ ಮೇರುಲಂಘನಾತ್ . ಅಸಂಖ್ಯಾತಂ ತಥಾ ಜಪ್ತಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ .. (ಯಮಃ) . (ವಿಶೇಷಜಪನಿಯಮಾಸ್ತು ಜಪವಿಧೇಷ್ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಮಗ್ರೇ ದೃಷ್ಟವ್ಯಾಃ) ..

(2)- ಅತ್ರ ದಶ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ, ಸಹಸ್ರ ಇತ್ಯೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅನುಷ್ಠೇಯಂ ಪದಂ ಯೋಜ್ಯಂ

(3)- ವಸ್ರೇಣಾಚ್ಛಾದ್ಯ ತು ಕರಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಯಃ ಸದಾ ಜಪೇತ್ . ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾತ್ಸಫಲಂ ಜಾಪ್ಯಂ ತದ್ಧೇನಮಫಲಂ ಸ್ಮೃತಂ . ಅತಏವ ಜಪಾರ್ಥಂ ತು ಗೋಮುಖೀ ಫ್ರಿಯತೇ ಜನೈಃ . (ವ್ಯಾಸಃ) ..

(4)- ಪ್ರಾತರ್ನಾಭೌ ಕರಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಂ . ಸಾಯಂ ಜಪೇಚ್ಚ ನಾಸಾಗ್ರೇ ಹ್ಯೇತಜಪವಿಧಿಃ ಸ್ಮೃತಃ ..

(5)- ಪಾರಕಾಲೇ ವರೇಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜಪಕಾಲೇ ವರೇಣಿಯಂ (ಇತಿ ಶಿಕ್ಷಾವಚನೇ ವೈರೀನಸಿನೋಕ್ತಂ) .

(6)- ಅಷ್ಟಶತಂ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿರ್ವಾ ಮಾಲಾಮಣಯಃ . (ಧ. ಸಿ. ಸಾ.) ..

(7)- ಕರಮಾಲಾಪ್ರಕಾರಃ - ಪರ್ವಭಿನ್ನು ಜಪೇದ್ಧೇವೀಂ ಮಾಲಾ ಕಾಮ್ಯಜಪೇ ಸ್ಮೃತಾ . ಗಾಯತ್ರೀ ವೇದಮೂಲಾ ಸ್ಯಾದ್ವೇದಃ ಪರ್ವಸು ಗೀಯತೇ . ಆರಭ್ಯಾನಾಮಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಪರ್ವಾಣ್ಯುಕ್ತಾನ್ತನುಕ್ತಮಾತ್ . ತರ್ಜನೀಮೂಲಪರ್ಯಂತಂ ಜಪೇದ್ಧಶಸು ಪರ್ವಸು . ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಲಿಮೂಲೇ ತು ಯತ್ಪರ್ವಂದ್ವಿತಯಂ ಭವೇತ್ . ತತ್ತು ಮೇರುಂ ವಿಜಾನೀಯಾಜ್ಜಪೇ ತನ್ನಾತಿಲಂಘಯೇತ್ . (ಗಾ. ಕ.) .

(8)- ಪ್ರಾತರ್ಮಂಧ್ಯಾಹ್ನಯೋಸ್ತೃಷ್ಣನ್ ಸಾಯಮಾಸೀನ ಏವ ಚ .

(9)- ಸಹಸ್ರಪರಮಾಂ ದೇವೀಂ ಶತಮಧ್ಯಾಂ ದಶಾವರಾಂ . ಗಾಯತ್ರೀಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ವಿಪ್ರೋ ನ ಸ ಪಾಪೇನ ಲಿಪ್ಯತೇ . (ಲ. ಅ. ಸ.) .. ಅನ್ಯಚ್ಚ - ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ನಿತ್ಯಮಷ್ಟಾವಿಂಶತಿರೇವ ವಾ . ವಿಧಿನಾ ದಶಕಂ ವಾಪಿ ತ್ರಿಕಾಲೇಷು ಜಪೇದ್ ಬುಧಃ . (ವ್ಯಾ.) ಸಹಸ್ರಕೃತ್ಸಸ್ತು ಭ್ಯಸ್ಯ ಬಹಿರೇತತ್ತಿಕಂ ದ್ವಿಜಃ . ಮಹತೋಽಪ್ಯೇನಸೋ ಮಾಸಾತ್ ತ್ವಚೇವಾಹಿರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ . (ಮನುಃ) . ಋಷಯೋ ದೀರ್ಘಸಂಧ್ಯತ್ವಾದ್ಧೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ನುಯುಃ . ಪ್ರಜಾ ಯಶಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಮೇವ ಚ, ಇತಿ ಮನುನಾಽಪಿ ಗಾಯತ್ರೀಜಪ ಏವ ಸಂಧ್ಯಾಪದಂ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಗಾಯತ್ರೀಜಪೇನ ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಭವತೀತಿ ..

(10)- ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ - ಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ, ಸಾಯಂಕಾಲೇ - ಸಾಯಂ ಇತ್ಯೂಹಃ ಕಾರ್ಯಃ ..

(11)- ಅತ್ರ ದಶ, ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ, ಸಹಸ್ರ ಇತ್ಯೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅನುಷ್ಠಿತಂ ಪದಂ ಯೋಜ್ಯಂ .

(12)- ಯತ್ಕೃತೇ ದಶಭಿರ್ವರ್ಷೈಸ್ತೇತಾಯಾಂ ಹಾಯನೇನ ಯತ್ . ದ್ವಾಪರೇ ಯತ್ತು ಮಾಸೇನ ಅಹೋರಾತ್ರೇಣ ತತ್ಕಲೌ .. ತಪಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಸ್ಯ ಜಪಾದೇಶ್ಚ ಫಲಂ ದ್ವಿಜಾಃ . ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪುರುಷಸ್ತೇನ ಕಲಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ .. (ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ) .

(13)- ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಾಯಂ-ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ಬ್ರಹ್ಮ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ರಮೇಣ ರುದ್ರವಿಷ್ಣು ಇತ್ಯೂಹಃ ಕಾರ್ಯಃ .

(14)- ಏಕಾಂ ಚಂಡ್ಯಾಂ ರವೌ ಸಪ್ತ ತಿಸ್ರೋ ದದ್ಯಾದ್ವಿನಾಯಕೇ . ಚತಸ್ರೋ ವಿಷ್ಣವೇ ದದ್ಯಾಚ್ಛಿವೇ ಸಾದ್ಧಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಃ . (ಲಿಂಗಾರ್ಚನಚಂದ್ರಿಕಾ) .. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮಪಿ ಚತಸ್ರ ಏವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಸ್ತೇಷಾಮಪಿ ಹರಿರೂಪತಾಯಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರೂಪಿತತ್ವಾತ್ ..

(15)- ನ ಸ ದ್ವಿಜೋ ಯೋ ನ ಕರೋತಿ ಸಂಧ್ಯಾಂ, ಸಂಧ್ಯಾ ನ ಸಾ ಯಾ ಮನಸೋ ವಿಶುದ್ಧಿಂ . ಶುದ್ಧಿರ್ನ ಸಾ ಯತ್ರ ನ ಸತ್ಯಮಸ್ತಿ ಸತ್ಯನ್ನ ತನ್ನಿರ್ಭಯತಾ ನ ಯತ್ರ .

- (16)- ಕರಪೃಷ್ಠಭಾಗೌ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೌ ಕೃತ್ವಾ ಪರಸ್ಪರಾಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಕೌ ಅಧೋಮಾರ್ಗೇಣ ಭ್ರಾಮಯೇದೇಷಾ ಸಂಹಾರಮುದ್ರಾ . (ಮಂತ್ರಸಾರೇ) ..
- (17)- ಆಶ್ರಾವಯೇತಿ ಚತುರಕ್ಷರಂ . ಅಸ್ತು ಶ್ರೌಷಡಿತಿ ಚತುರಕ್ಷರಂ . ಯಜೇತಿ ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಂ . ಯಜಾಮಹೇ ಇತಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ . ದ್ವ್ಯಕ್ಷರೋ ವಷಟ್ಕಾರ ಇತಿ ಸಪ್ತದಶಭಿರಕ್ಷರೈರ್ಯೋ ಹೂಯತೇ ತಸ್ಮೈ ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ..
- (18)- ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ - ಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ, ಸಾಯಂಕಾಲೇ - ಸಾಯಂ ಇತ್ಯೂಹಃ ಕಾರ್ಯಃ .
- (19)- ಮಧ್ಯಾಹ್ನ - ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪೀ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ರಮೇಣ ರುದ್ರವಿಷ್ಣು ಇತಿ ಯೋಜನೀಯಂ .
- (20)- ಹೋಮೇ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಚ ಸಂಧ್ಯಯೋರುಭಯೋರಪಿ . ಆಚಾಂತಃ ಪುನರಾಚಾಮೇದನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಸಕೃತ್ಸಕೃತ್ . ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ತತಃ ಶುದ್ಧಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಸನಾತನಂ ..
- (21)- ಅಪ್ರೋಕ್ಷಿತಜಪಸ್ಥಾನಾಚ್ಛಕ್ರೋ ಹರತಿ ತಜ್ಜಪಂ . ತನ್ಮೃದಾ-ಲಕ್ಷ್ಮ ಕುರ್ವೀತ ಲಲಾಟೇ ತಿಲಕಾಕೃತಿ ..
- (22)- ಪಾದಶೇಷಂ ಪೀತಶೇಷಂ ಸಂಧ್ಯಾಶೇಷಂ ತಥೈವ ಚ . ಶುನೋ ಮೂತ್ರಸಮಂ ತೋಯಂ ಪೀತ್ವಾ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ಚರೇತ್ ..
- (23)- ಸಂಧ್ಯಾಫಲಂ - ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸತೇ ಯೇ ತು ಸತತಂ ಶಂಸಿತವ್ರತಾಃ . ವಿಧೂತಪಾಪಾಸ್ತೇ ಯಾಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಸನಾತನಂ (ಅತ್ರಿಃ) . ದಿವಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಾತ್ರೌ ಯದಜ್ಞಾನಕೃತಂ ಭವೇತ್ . ತ್ರಿಕಾಲಸಂಧ್ಯಾಕರಣಾತ್ಪ್ರತ್ಯವಂ ವಿಪ್ರಣಶ್ಯತಿ . (ಯಾಜ್ಞಃ) .. ಸಂಧ್ಯಾಕರಣೇ ದೋಷಃ - ನಾನುತಿಷ್ಠತಿ ಯಃ ಪೂರ್ವಾಂ ನೋಪಾಸ್ತೇ ಯಶ್ಚ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ . ಸ ಶೂದ್ರವದ್ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ಯಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾಡ್ ದ್ವಿಜಕರ್ಮಣಃ .. ಸಂಧ್ಯಾಹೀನೋಽಶುಚಿರ್ನಿತ್ಯಮನರ್ಹಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು . ಯದನ್ಯತ್ಕುರುತೇ ಕರ್ಮ ನ ತಸ್ಯ ಫಲಭಾಗ್ಭವೇತ್ . (ದಕ್ಷಃ) . ಸ್ನಾನಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ ತ್ಯಜನ್ವಿಪ್ರಃ ಸಪ್ತಾಹಾಚ್ಛುದ್ರತಾಂ ಬ್ರಜೇತ್ (ಕಾತ್ಯಾಯನಃ) .. ದೋಷಾಪವಾದಃ - ದೇವಾಗ್ನಿದ್ವಿಜವಿದ್ಯಾನಾಂ ಕಾರ್ಯೇ ಮಹತಿ ಸಂಸ್ಥಿತೇ . ಸಂಧ್ಯಾಹಾನೌ ನ ದೋಷೋಽಸ್ತಿ ಯತಸ್ತತ್ಪುಣ್ಯಸಾಧನಂ .. ಸಂಧ್ಯಾತ್ಯಾಗೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ - ಸರ್ವಥಾ ಸಂಧ್ಯಾಲೋಪೇ ಪ್ರತಿ ಸಂಧ್ಯಮೇಕೋಪವಾಸೋಽವೃತಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಸಹಸ್ರಂ ವಾ ಗಾಯತ್ರೀಜಪಃ . ಅತ್ಯಶಕ್ತೌ ಸತ್ಯಾಂ ಸಂಧ್ಯಾಲೋಪೇ ಶತಗಾಯತ್ರೀಜಪಃ ದ್ವ್ಯಹಂ ತ್ಯಹಂ ಲೋಪೇ ತದಾವೃತ್ತಿಃ ತತಃ ಪರಂ ಕೃಚ್ಛಾದಿ ಕಲ್ಪ್ಯಂ . (ಧ. ಸಿಂ. ಸಾ.) . ರಾಷ್ಟ್ರಭಂಗೇ ನೃಪಕ್ರೋಧೇ ರೋಗಾತ್ತೇ ಸೂತಕೇಽಪಿ ಚ . ಸಂಧ್ಯಾವಂದನವಿಚ್ಛಿತ್ತಿರ್ನ ದೋಷಾಯ ಕದಾಚನ . (ಜಮದಗ್ನಿಃ) .. ಇತಿ ಗಾಯತ್ರಾಪ್ರಾಹನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ .

इति संढ्याप्रयोगः संपूर्णः .

Proofread by Paresh Panditrao, NA, KS Sheshadri Sharma

——
Sandhya Prayogah

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

